

Spørgeren frygter i denne anledning, at en præcisering af regler og vilkår for benyttelse af ikke umiddelbart tilgængeligt arkivmateriale vil føre til en indskrænkning af publikums adgang til Statens Arkiver.

Jeg skal indledningsvis henvise til arkivlovens § 24, stk. 4, hvorefter kulturministeren i forbindelse med dispensation fra de i loven fastsatte tilgængelighedsfrister bemyndiges til administrative forskrifter at fastsætte nærmere regler om tilgængelighed og om vilkår for brugen af de oplysninger, der gives adgang til.

Bemyndigelsen til at fastsætte nærmere regler og vilkår skal ses i sammenhæng med lovens § 25 og den tilhørende straffebestemmelse i § 34, der pålægger arkivbenytterne tavshedspligt m.v. med hensyn til fortrolige oplysninger i ikke umiddelbart tilgængeligt arkivmateriale.

Der skal endvidere henvises til de overvejelser om fastsættelse af vilkår, der indgik i forarbejderne til den reviderede arkivlov, som Folketinget vedtog i 1997, jf. bemærkninger til lovforslag nr. L 183 til Lov om ændring af lov om offentlige arkiver, fremsat den 12. marts 1997.

Det fremgår her, at tilgængelighedsudvalget i forbindelse med § 24, stk. 4, har »henstillet til overvejelse, om der til dispensationer fortsat skal kunne knyttes nærmere vilkår for benyttelse af det pågældende materiale, herunder, om der bør indføres bestemmelse om, at dispensationer i videst muligt omfang medfører fuld adgang til benyttelse af materialet, og at indskrænkninger i denne adgang skal angives klart og utvetydigt i den meddelte dispensation«.

I forbindelse hermed anførte ministeriet bl.a.:

»Statens Arkiver søger i forbindelse med indhentning af ressortmyndighedens samtykke til en dispensation så nøje som muligt at få præciseret, hvilke begrænsninger i udnyttelsen af oplysninger, den konkrete sag måtte give anledning til.

En fastsættelse af vilkår for brugen af de oplysninger, der gives adgang til ved en dispensation, sker med henblik på at opnå størst mulig åbenhed uden at tilsidesætte de hensyn, der har betinget en særlig, længere tilgængelighedsfrist end 30 år.

Alternativet måtte i givet fald være, at adgang til den pågældende arkivenhed eller det pågældende dokument blev nægtet.

Ministeriet finder på dette grundlag ikke anledning til at fremkomme med forslag til ændring i § 24, stk. 4, men problemstillingen må føre til, at Statens Arkiver nøje overvejer ræk-

kevidden af de vilkår, der fastsættes i forbindelse med adgang til fortroligt materiale.«

Bla. på baggrund af tilgængelighedsudvalgets anbefalinger er der foretaget et betydeligt arbejde i Statens Arkiver med henblik på præcisering af vilkår i forbindelse med dispensationsadgang til fortrolige oplysninger. Dette arbejde er på bekendtgørelsesniveau fulgt op med et udvidet regelsæt, der skal sikre klarere aftaler mellem Statens Arkiver og arkivbenyttere i disse situationer.

Det nye regelsæt er indeholdt i den reviderede bekendtgørelse om offentlige arkivalier og om offentlige arkivers virksomhed, som Kulturministeriet netop har færdiggjort. Bekendtgørelsen, der træder i kraft den 1. januar 1998, afløser den tidligere bekendtgørelse på området (Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 857 af 21. oktober 1992 om offentlige arkivalier og om offentlige arkivers virksomhed).

Der er med de nye bestemmelser tilsigtet en forbedring af publikums adgang til Statens Arkiver, idet formålet er at sikre klarere aftaler mellem Statens Arkiver og arkivbenyttere, når der gives dispensation fra arkivlovens tilgængelighedsfrister, jf. den i begrundelsen for spørgsmålet nævnte sag, hvor Statsadvokaten bl.a. udtalte, at »det ikke synes tilstrækkeligt klart at fremgå, hvad der er blevet tilkendegivet Brink med hensyn til citatadgang, og at der tilsyneladende heller ikke foreligger helt klare retningslinier herfor«.

Det nye og udvidede regelsæt vedrørende vilkår for adgang til benyttelse af ikke umiddelbart tilgængeligt (fortroligt) materiale er samlet i den reviderede bekendtgørelse, §§ 17-20. Der er tale om følgende bestemmelser, idet det bemærkes at punkterne 2 og 5 nedenfor svarer til bestemmelserne i den hidtidige bekendtgørelse:

1. at ansøgeren skal oplyse formålet med benyttelsen (§ 17)
- bestemmelsen skal sætte Statens Arkiver i stand til at vurdere om nærmere fastsatte vilkår vil kunne overholdes
2. at rigsarkivaren kan fastsætte nærmere vilkår for benyttelsen (§ 18, stk 1)
3. at disse vilkår skal præciseres så nøje så muligt, hvis de medfører begrænsninger for ansøgeren i udnyttelsen af oplysninger (§ 18, stk 2)
4. at ansøgeren i givet fald skal oplyses om, at der er udtaget dokumenter af en sag (§ 18, stk. 3)